

Bruselj, 30. april 2024  
(OR. en)

9094/24

---

**Medinstitucionalna zadeva:**  
**2008/0140(CNS)**

---

**ANTIDISCRIM 65**  
**FREMP 204**  
**GENDER 75**  
**JAI 666**  
**MI 428**  
**SOC 299**

**DOPIS**

---

Pošiljatelj: predsedstvo

Prejemnik: Svet

---

Št. predh. dok.: 8616/1/24 REV 1

---

Zadeva: Predlog DIREKTIVE SVETA o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost  
– *orientacijska razprava*

---

V prilogi vam pošiljamo usmerjevalni dopis, ki ga je pripravilo predsedstvo za orientacijsko razpravo o navedeni zadevi na seji Sveta EPSCO 7. maja 2024.

**Direktiva o enakem obravnavanju (člen 19)**

*orientacijska razprava*

Evropska unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških (člen 2 Pogodbe o Evropski uniji). V tem kontekstu je eden od ciljev Unije boj proti diskriminaciji. V skladu s členom 19 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ima Svet izrecna pooblastila za sprejetje ustreznih ukrepov za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti<sup>1</sup>.

Sedanji protidiskriminacijski pravni okvir na ravni Evropske unije je razdrobljen. Na področju zaposlovanja ščiti pred diskriminacijo na vseh podlagah iz člena 19 PDEU, tj. na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti<sup>2</sup>. Zunaj področja zaposlovanja pa je diskriminacija prepovedana le na podlagi spola in etničnega ali rasnega porekla; na ravni EU zunaj področja zaposlovanja ni zaščite pred diskriminacijo na podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti in spolne usmerjenosti<sup>3</sup>. Okrepljeni minimalni standardi za organe za enakost bodo kmalu prispevali k boljšemu izvrševanju sedanjega pravnega okvira<sup>4</sup>.

---

<sup>1</sup> Poleg tega člena 153 in 157 PDEU določata ukrepanje Unije na področju enakosti moških in žensk glede priložnosti na trgu dela in obravnave pri delu ter zlasti glede enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti.

<sup>2</sup> Glej zlasti direktive Sveta 79/7/EEC, 2000/43/EC, 2000/78/EC, Direktivo 2006/54/EC, Direktivo 2019/1158/EU, Direktivo 2022/2381/EU, in Direktivo 2023/8970/EU.

<sup>3</sup> Glej zlasti Direktivo 2000/43/EC in Direktivo 2004/113/EC.

<sup>4</sup> Glej direktivi, ki bosta sprejeti na podlagi predlogov COM/2022/688 final in COM/2022/689 final.

V najnovejši posebni raziskavi Eurobarometer o diskriminaciji so anketiranci poročali o razširjeni diskriminaciji v svoji državi na podlagi vere ali prepričanja (42 %), invalidnosti (49 %), starosti (45 %) ali spolne usmerjenosti (54 %)<sup>5</sup>. Približno petina (21 %) anketirancev se je v zadnjih dvanajstih mesecih počutila osebno diskriminirana oziroma je doživela nadlegovanje. Primeri vključujejo diskriminacijo oseb, starih od 15 do 24 let, v kavarnah, restavracijah, barih ali nočnih klubih (25 % anketirancev) in pri šolanju ali na univerzi ali pri prijavi v šolo ali na univerzo (21 %). Po drugi strani pa upokojenci poročajo o diskriminaciji v trgovinah ali bankah (18 %) in kadar uporabljajo ali potrebujejo zdravstvene storitve (17 %). To potrjuje podatke iz Poročila o temeljnih pravicah iz leta 2018, ki kažejo, da se starejši, kar zadeva enako obravnavanje, soočajo s posebnimi izzivi<sup>6</sup>.

Po podatkih Agencije EU za temeljne pravice za leto 2019 se je diskriminacija oseb LGBT, tudi zunaj področja zaposlovanja, med letoma 2012 in 2019 povečala (s 37 % na 43 %)<sup>7</sup>.

Približno 25 % anketirancev muslimanske veroizpovedi, ki so sodelovali v raziskavi agencije FRA EU-MIDIS II, je navedlo, da so v zadnjih 12 mesecih doživeli diskriminacijo zaradi svojega etničnega ali priseljskega porekla, kar vključuje njihovo veroizpoved ali versko prepričanje<sup>8</sup>. Približno 21 % anketirancev judovskega porekla, ki so sodelovali v raziskavi FRA o diskriminaciji in kaznivih dejanjih iz sovraštva zoper Jude iz leta 2017<sup>9</sup>, je navedlo, da so v 12 mesecih pred raziskavo doživeli diskriminacijo na enem ali več področjih vsakdanjega življenja. Približno

---

<sup>5</sup> Evropska komisija, posebna raziskava Eurobarometra št. 535: Diskriminacija v EU v letu 2023 (december 2023).

<sup>6</sup> FRA (2018), *Shifting perceptions: Towards a rights-based approach to ageing* (Spreminjanje percepcij: prevzemanja na pravicah temelječega pristopa k staranju), Luxembourg, Urad za publikacije.

<sup>7</sup> *Equality in the EU 20 years from the initial implementation of the equality directives* (Enakost v EU 20 let po začetku izvajanja direktiv o enakosti), FRA, April 2021; FRA (2020), *EU-LGBTI Survey II – A long way to go for LGBTI equality* (Raziskava EU-LGBTI II – Še dolga pot do enakosti LGBTI oseb), Luxembourg, Urad za publikacije, str. 10.

<sup>8</sup> FRA (2017), *Druga raziskava o manjšinah in diskriminaciji v Evropski uniji: Muslimani – izbrani rezultati*, Luxembourg, Urad za publikacije, str. 25.

<sup>9</sup> FRA (2018), *Experiences and perceptions of antisemitism – Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU* (Izkušnje z antisemitizmom in njegovo dožemanje – Druga raziskava o diskriminaciji in kaznivih dejanjih iz sovraštva proti Judom v EU), Luxembourg, Urad za publikacije, str. 60.

43 % invalidov je navedlo, da se vsakodnevno soočajo s težavami pri uporabi storitev, kot so nakupovanje živil, bančne in poštne storitve, primarno zdravstveno varstvo in javni prevoz<sup>10</sup>.

Diskriminacija se je zaradi nedavnih dogodkov po svetu še povečala. Agencija FRA je že leta 2022 poročala o „eksponentnem naraščanju“ antisemitskih vsebin na spletu<sup>11</sup>. Z vse večjo diskriminacijo, ustrahovanjem in nadlegovanjem se soočajo tudi muslimani<sup>12</sup>.

Diskriminacija je strošek za družbo. V študiji službe Evropskega parlamenta za raziskave (EPRS) iz leta 2023 je ocenjeno, da bi dokončanje pravnega okvira na ravni EU ustvarilo ocenjeno neto korist v višini 55 milijonov EUR na leto v smislu BDP, če bi ukrepanje EU privedlo do 5-odstotnega izboljšanja izobrazbe in zdravstvenega stanja diskriminiranih posameznikov<sup>13</sup>. Podobno je ocenjeno v študiji EPRS iz leta 2018 o stroških neukrepanja na ravni EU<sup>14</sup>, v skladu s katero naj bi diskriminacija in ne vključevanje invalidov povzročila (i) izgubljen zaslužek zaradi izključitve s trga dela v višini 468 do 763 milijonov EUR, (ii) vsakoletne dodatne stroške dostopa do blaga in storitev v razponu 15 do 41 milijard EUR, (iii) višje življenjske stroške, in sicer v višini 15 do 41 milijard EUR, ter (iv) izgubljen zaslužek zaradi nižje stopnje izobrazbe, in sicer v višini 61 do 98 milijonov EUR. Po drugi strani pa podatki kažejo, da se razumni prilagoditveni ukrepi, kadar se izvajajo, običajno obrestujejo v smislu produktivnosti zaposlenih in gospodarskih koristi za podjetja. Podobne vrste stroškov so bile ocenjene v oceni učinka, priloženi predlogu direktive o enakem obravnavanju iz leta 2008, kar zadeva diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti<sup>15</sup>.

---

<sup>10</sup> FRA (2017), *From institutions to community living – Part III: Outcomes for persons with disabilities* (Od zavodov do življenja v skupnosti – 3. del: rezultati za invalide), Luxembourg: Urad za publikacije.

<sup>11</sup> *Antisemitism in 2022 - Overview of Antisemitic incidents recorded in the EU* (Antisemitizem v letu 2022 – Pregled antisemitskih incidentov v EU) | Agencija Evropske unije za temeljne pravice (europa.eu).

<sup>12</sup> Sporočilo Komisije „Ni prostora za sovraštvo“, december 2023.

<sup>13</sup> *Increasing European added value in an age of global challenges, Mapping the cost of non-Europe* (Kako povečati evropsko dodano vrednost v času svetovnih izzivov, ocena stroškov neukrepanja na ravni EU) (2022–2032).

<sup>14</sup> *Cost of Non-Europe Report* (Poročilo o stroških neukrepanja na ravni EU) (2018).

<sup>15</sup> Dok. 11531/08 ADD 1, str. 34.

Obravnavanje in preprečevanje diskriminacije je hkrati naložba v kohezijo, konkurenčnost in odpornost Evrope v medsebojno povezanem in hitro spreminjajočem se svetu. Zagotavlja pravičnejšo družbo, prispeva k večji participaciji v gospodarskem in družbenem življenju ter zmanjševanju socialne izključenosti. V nedavnem poročilu Enrica Lette z naslovom „Več kot trg“<sup>16</sup> je bilo ugotovljeno, da stalna diskriminacija, s katero se soočajo določene skupine, tako zaradi spola, invalidnosti, etnične pripadnosti kot zaradi drugih dejavnikov, ovira njihovo polno participacijo na enotnem trgu in spodkopava obljubo o priložnosti za vse. Zato so za odpravo sistemskih ovir potrebni ciljni ukrepi, nova razpoložljiva finančna sredstva in skrbno spremljanje. Podobno Komisija v akcijskem načrtu za odpravo pomanjkanja delovne sile in spretnosti, ki ga je predstavila 20. marca 2024, navaja, da sta za odpravo pomanjkanja delovne sile in spretnosti, ki bi lahko ogrozilo konkurenčnost Evrope, ključna podpiranje aktivacije premalo zastopanih oseb na trgu dela ter boj proti diskriminaciji v izobraževanju že od zgodnjega otroštva<sup>17</sup>.

### **Predlagana direktiva o enakem obravnavanju**

Komisija je 2. julija 2008 sprejela predlog direktive Sveta, s katero naj bi zaščito pred diskriminacijo na podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti razširili še na druga področja poleg zaposlovanja. S predlagano horizontalno direktivo o enakem obravnavanju naj bi dopolnili veljavno zakonodajo EU na tem področju in prepovedali omenjene vrste diskriminacije na naslednjih področjih: socialna zaščita, vključno s socialno varnostjo in zdravstvenim varstvom, izobraževanje ter dostop do blaga in storitev, tudi stanovanj. Evropski parlament je mnenje sprejel 2. aprila 2009<sup>18</sup> po posvetovalnem postopku. Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe 1. decembra 2009 predlog zdaj sodi na področje uporabe člena 19 PDEU, kar pomeni, da je po *odobritvi* Evropskega parlamenta potrebno soglasje v Svetu.

Svet še ni uspel doseči potrebnega soglasja glede predloga, ki je bil predložen pred 16 leti. Ministri in ministrice so med zadnjo orientacijsko razpravo, ki je potekala junija 2023 med švedskim predsedovanjem, preučili možnosti za obravnavo preostalih pomislekov v zvezi s pravno varnostjo, subsidiarnostjo in stroški izvajanja.

---

<sup>16</sup> [Enrico Letta Report - Much more than a market \(Veliko več kot trg\) \(april 2024\).](#)

<sup>17</sup> Odprava pomanjkanja delovne sile in spretnosti v EU – Evropska komisija (europa.eu).

<sup>18</sup> Glej dok. A6-0149/2009. Sedanji Parlament je za poročevalko imenoval Alice Kuhnke (SE/Zeleni/Evropska svobodna zveza).

Belgijsko predsedstvo se je zelo posvetilo iskanju rešitev za še neodpravljene pomisleke. Besedilo, ki je rezultat tega dela, je v dokumentu 8616/1/24 REV 1.

Kljub tem prizadevanjem še ni bilo doseženo potrebno soglasje v podporo kompromisnemu besedilu.

**Glede na navedeno naj ministrice in ministri obravnavajo naslednje vprašanje:**

*Glede na to, da so tri glavna odprta vprašanja, ki so jih izpostavile delegacije in se nanašajo na pravno varnost, subsidiarnost in stroške izvajanja, obravnavana v sedanjem kompromisnem besedilu, kateri nadaljnji ukrepi bi bili še potrebni, da bi lahko Svet med belgijskim predsedovanjem dosegel dogovor o splošnem pristopu glede te direktive, med drugim ob upoštevanju porasta diskriminacije na podlagah in področjih, ki jih zajema predlagana direktiva?*

---